

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20.10.1962, sp. zn. TP 150/62, ECLI:CZ:NS:1962:TP.150.1962.1

Číslo: 51/1962

Právní věta: Stanovisko k výši škody způsobené fingovaným plněním dodávek zemědělských produktů n. p. Zemědělský nákupní a zásobovací podnik (ZNZ).

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 20.10.1962

Spisová značka: TP 150/62

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Obchod, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Škoda, Stanoviska Nejvyššího soudu

Předpisy: 140/1961 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 51/1962 sb. rozh.

STANOVISKO trestního kolegia Nejvyššího soudu k výši škody způsobené fingovaným plněním dodávek zemědělských produktů n. p. Zemědělský nákupní a zásobovací podnik (ZNZ).

(Rozhodnutí trestního kolegia Nejvyššího soudu z 20. října 1962, TP 150/62)

Ve skladech ZNZ vznikají každoročně skladovou manipulací přebytky zemědělských produktů. Přebytky jsou majetkem ZNZ, v plánu se s nimi počítá a musí být proto zaměstnanci skladů ZNZ vykázány. Někteří pracovníci skladů ZNZ využívají toho, že tyto přebytky nejsou evidenčně podchyceny a falešným administrativním propisováním neexistujících dodávek zemědělských produktů, které potom kryjí z neevidovaných přebytků, obohacují sebe, popř. i jiné osoby proplácením nákupních cen za fingované dodávky. V některých případech v důsledku fingovaného propisování velkého množství nedodávek, které není kryto přebytky, dokonce vznikají nadnormativní manka. Tímto jednáním pracovníků ZNZ jsou naplněny všechny znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c/ tr. zák. (popř. též podle § 132 odst. 2 písm. a, b) , c/ tr. zák., pokud je dána některá z uvedených okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby). Pachatelé ke škodě takového majetku sebe nebo jiného neoprávněně obohacují uváděním v omyl ZNZ o tom, že byly dodány zemědělské produkty, ač se tak ve skutečnosti nestalo.

Při zjišťování výše škody způsobené takovými machinacemi ne majetku ZNZ nutno vycházet z příslušných předpisů a vykládat je v souladu s tím, co skutečně ZNZ ušlo. Zaměstnanec ZNZ, který falešným propisováním ve skutečnosti neexistujících dodávek zemědělských produktů vyláká od ZNZ nákupní cenu za nedodané zemědělské produkty, obohatí sebe, popř. jinou osobu o výši proplacených nákupních cen. Toto obohacení není však totožné s výší skutečně způsobené škody na majetku ZNZ.

Podle zák. č. 51/1959 Sb. o výkupu zemědělských výrobků a vyhlášky ministerstva zemědělství ze dne 26. srpna 1959 č. 162 Ú. l. jednotná zemědělská družstva a soukromě hospodařící rolníci jsou povinni uzavírat s ZNZ smlouvu o dodávkách zemědělských produktů. Odmítne-li jednotné zemědělské družstvo anebo soukromě hospodařící rolník takovou smlouvu uzavřít, může mu být uložen výměrem ONV úkol v dodávkách hlavních druhů zemědělských výrobků a tyto nedodávky mohou být vymáhány. Jestliže jednotné zemědělské družstvo nebo soukromě hospodařící rolník ze své viny závazek ze smlouvy anebo úkol v dodávkách hlavních druhů zemědělských výrobků neplní, může se ZNZ podle § 24 odst. 2 a § 30 odst. 2 vyhl. min. zemědělství ze dne 26. srpna 1959 č. 162 Ú. l. domáhat splnění závazku u ONV podle předpisů o řízení ve věcech správních. Z citovaných předpisů tedy plyne, že ZNZ má právní nárok na plnění dodávek zemědělských produktů, i na jejich vymáhání.

Výši škody vzniklé státu fingováním dodávek na státní nákup (pro centrální fondy chlebového obilí a krmiv) nutno zjišťovat podle obecné ceny těchto výrobků. Obecnou cenou je u výrobků maloobchodní nebo prodejní cena, tedy vždy cena obsahující daň z obrátu. Obecnou cenou není však cena nákupní, neboť tato cena platí jen pro určité případy, tj. při nákupu zemědělských produktů státními výkupními organizacemi. Z centrálních fondů zemědělských produktů se část uvolňuje i pro tržní fondy (pro zásobování obyvatelstva nebo pro mimořádné výpomoci JZD), pro něž se vždy dodávky provádějí jen za ceny maloobchodní. Případy, kdy zemědělské produkty nedodané státu zůstávají ve vlastnictví soukromých spotřebitelů, popř. JZD nutno posuzovat jako prodeje (přenechání) těmto osobám nebo JZD, které musí být prováděny jen v cenách maloobchodních. Dochází-li k takovým „prodejům“ trestnými činy, pak škodu z nich vzniklou a pro výši trestu rozhodnou nutno vyčíslit jen v cenách maloobchodních nebo prodejních včetně daně z obrátu.

Trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. (event. podle odst. 2, 3 téhož zák. ustanovení) se tedy dopustí zaměstnanec ZNZ, který kryl nedodání zemědělských produktů falešným administrativním propsáním ve skutečnosti neexistující dodávky zemědělských produktů a krytím této nedodávky z neevidovaných přebytků skladu ZNZ, nebo i za cenu manka, zkrátil majetek ZNZ o plánované přebytky zemědělských produktů. To mělo za následek, že ZNZ uvedenými machinacemi svého zaměstnance byl uveden v omyl a dodávky zemědělských produktů nevymáhal.

Výši škody způsobené ZNZ machinacemi zaměstnance spočívajícími ve falešném administrativním propisování dodávek zemědělských produktů, které ve skutečnosti dodány nebyly, tvoří výše maloobchodních cen zemědělských produktů, o něž byl majetek ZNZ zkrácen, což je rozhodné i pro posouzení, zda činem byla způsobena „značná škoda“ též podle odst. 2 písm. c), § 132 tr. zák. i pro výrok o náhradě škody.

Poznámka:

Tímto stanoviskem se mění stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu z 15. července 1961 publikované pod č. 50/1961 sb. rozh. tr.